

Η ακτινογραφία των 15 συμφωνιών

Το παρασκήνιο της μεταστροφής του Τούρκου Προέδρου και το κρίσιμο επτάμηνο της ελληνοτουρκικής προσέγγισης. Τα επόμενα βήματα στον διάλογο και τα δύο νέα ραντεβού σε Αγκυρα και Ουάσιγκτον

Του ΠΑΝΑΓΗ ΓΑΛΙΑΤΣΑΤΟΥ
p.galiatsatos@realnews.gr

Μετά την επίσκεψη του Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν και την υπογραφή της Διακήρυξης των Αθηνών, ξεκινά ένα κρίσιμο επτάμηνο για τις ελληνοτουρκικές σχέσεις, κατά τη διάρκεια του οποίου ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης θα συναντήσει τον Τούρκο Πρόεδρο, άλλες δύο φορές. Μία στην Αγκυρα, την άνοιξη (του 2024 πιθανότατα τον Απρίλιο), και μία στην Ουάσιγκτον, στο περιθώριο της Συνόδου του ΝΑΤΟ, που θα διεξαχθεί από τις 9 ως τις 11 Ιουλίου. Αυτά ανακοινώθηκαν από τον πρωθυπουργό στις κοινές δηλώσεις. Πιθανόν να υπάρξει και τρίτη συνάντηση, στην Κωνσταντινούπολη τον Φεβρουάριο. Αυτό τουλάχιστον ισχυρίζονται Τούρκο δημοσιογράφοι, που συνόδευαν τον Ερντογάν στην Αθήνα και ήταν μαζί του στο προεδρικό αεροπλάνο. Η αφορμή υπάρχει, αφού τον Φεβρουάριο πρόκειται να επισκεφθεί την πόλη μια πολυμελής επιχειρηματική αποστολή με επικεφαλής τον υφυπουργό Εξωτερικών Κώστα Φραγκογιάννη. Η αποστολή αυτή γίνεται στο πλαίσιο της θετικής ατζέντας και σε συνέχεια των 15 συμφωνιών που υπογράφηκαν στην Αθήνα, την ακτινογραφία των οποίων παρουσιάζει σήμερα η Realnews.

Τον Φεβρουάριο συνεχίζεται η διαδικασία της επαναπροσέγγισης με έναν νέο γύρο πολιτικού διαλόγου και συζητήσεων για τα Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης. Περισσότερο από κάθε άλλη φορά τους προηγούμενους μήνες, η ελληνική πλευρά εμφανίζεται αισιόδοξη πως όλα αυτά μπορεί να οδηγήσουν σε σοβαρή συζήτηση για την οριοθέτηση της υφαλοκρηπίδας/ΑΟΖ ή και στην από κοινού προσφυγή στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης. Οχι τυχαία, ο Κυριάκος Μητσοτάκης έδειξε τη βούληση της ελληνικής πλευράς, αναφέροντας το ενδεχόμενο αυτό στις δηλώσεις του, «όταν οι συνθήκες ωριμάσουν». Την ίδια φράση χρησιμοποίησε και ο υπουργός Εξωτερικών Γιώρ-

γος Γεραπετρίτης στη συνέντευξη που παραχώρησε στην ΕΡΤ την Πέμπτη το απόγευμα. Πήγε, όμως, και ένα βήμα παρακάτω, λέγοντας ότι «υπάρχει διάθεση να προχωρήσουμε στη σχέση μας, να σταθεροποιήσουμε τους δεσμούς μας και να προχωρήσουμε στο επόμενο βήμα όταν ωριμάσουν οι συνθήκες». Προσέθεσε, μάλιστα, ότι «έχουμε φτάσει σε ένα επίπεδο στο οποίο μπορούμε να προχωρήσουμε με γοργότερους ρυθμούς». Έχει μια σημασία ότι και ο Ερντογάν, παρόλο που δεν φάνηκε να κάνει πίσω στις πάγιες θέσεις του, δήλωσε πως είναι «ειλικρινής» η επιθυμία του «να επιλύσουμε τα υφιστάμενα προβλήματα μας μέσω εποικοδομητικού διαλόγου, καλής γειτονίας και κοινών προσπαθειών στη βάση του Διεθνούς Δικαίου». Η αναφορά στο Διεθνές Δίκαιο ικανοποίησε την ελληνική πλευρά, αφού σπανίζει στις ομιλίες του.

Η Αθήνα αντιλαμβάνεται πως, μετά την επιτυχία της Διακυβερνητικής, στην οποία συνέβαλε η άψογη προετοιμασία από την πλευρά του υπουργείου Εξωτερικών, και την υπογραφή της Διακήρυξης Φιλίας και καλής Γειτονίας, έχει ανοίξει ένα παράθυρο ευκαιρίας στις ελληνοτουρκικές σχέσεις. Η Διακήρυξη μπορεί να μην αποτελεί νομικά δεσμευτικό κείμενο, εισάγει όμως έναν κώδικα συμπεριφοράς στις διμερείς σχέσεις που δύσκολα μπορεί να ανατραπεί. Ελλάδα και Τουρκία δεσμεύονται να «απέχουν από κάθε δήλωση, πρωτοβουλία ή ενέργεια που θα μπορούσε να υπονομεύσει ή να απαξιώσει το γράμμα και το πνεύμα αυτής της Διακήρυξης ή να θέσει σε κίνδυνο τη διατήρηση της ειρήνης και της σταθερότητας στην περιοχή τους». Και όπως τονίζουν διπλωματικές πηγές, σε κάθε περίπτωση, ο κώδικας αυτός δεν πρόκειται να ανατραπεί άμεσα. Ως εκ τούτου, η Αθήνα εκτιμά πως έχει εξασφαλίσει ακόμα ένα εξάμηνο ηρεμίας και προόδου στα διμερή, κάτι που δυσκολεύει ακόμα περισσότερο την επιστροφή σε ένα ψυχροπολεμικό κλίμα. Οπως δήλωσε την Πέμπτη ο Γ. Γεραπετρίτης, «η πραγματικότητα είναι ότι τους τελευταίους 10 περίπου μήνες έχουμε μια περίοδο ήρεμων νερών. Είναι κάτι το οποίο αισθάνομαι ότι έχει παγιωθεί».

Οι εκλογές στις ΗΠΑ

Αυτό το παράθυρο ευκαιρίας μπορεί να κλείσει ξανά μετά τις αμερικανικές εκλογές και μια πιθανή αλλαγή των συσχετισμών στην Ουάσιγκτον που θα είναι πιο ευνοϊκή για την Τουρκία. Οπως λένε κυβερνητικές πηγές, ωστόσο, η Ελλάδα δεν θα αποκλίνει από τη στρατηγική της βήμα προς βήμα εξομάλυνσης, η οποία αποδείχθηκε επιτυχής και παράγει αποτελέσματα. Οπως αναφέρουν διπλωματικές πηγές, αυτή τη στιγμή η στάση της Τουρκίας απέναντί μας μοιάζει σε εκείνην απέναντι στην Αίγυπτο και στις χώρες του Κόλπου - το ζητούμενο είναι να κλείσουν τα μέτωπα. Οι πηγές αυτές εκτιμούν ότι η αντιπαλότητα με την Ελλάδα είχε αποδειχθεί αδιέξοδη για την Τουρκία του Ερντογάν, λόγω της ελληνικής αποφασιστικότητας, των ελληνικών εξοπλισμών αλλά και των προβλημάτων που προκαλούσε στις σχέσεις με την Ε.Ε.

και τις ΗΠΑ, και ότι ο Τούρκος Πρόεδρος εκμεταλλεύτηκε τη «διπλωματία των σεισμών» για να προχωρήσει σε αλλαγή πορείας. Το ότι η μεταστροφή του παράγει θετικά αποτελέσματα και για τον ίδιο στη χώρα του (οι Τούρκοι πολίτες πανηγύρισαν τη συμφωνία για τις βίζες στα ελληνικά νησιά, που έγινε πρωτοσέλιδο σε όλες τις εφημερίδες) μπορεί να τον πείσει να παραμείνει σε αυτή τη ρότα.

Σε αυτό βοηθά, περισσότερο από οτιδήποτε άλλο, η θετική ατζέντα. Η κοινή βούληση που εξέφρασαν Μητσοτάκης και Ερντογάν για διπλασιασμό του διμερούς εμπορίου στα 10 δισ. δολάρια θα υλοποιηθεί μέσα από τη λεγόμενη θετική ατζέντα. Αυτός, άλλωστε, είναι ο στόχος της επίσκεψης της ελληνικής επιχειρηματικής αποστολής στην Κωνσταντινούπολη τον Φεβρουά-